

תלמודו בידו

דף לו עמוד ב

א] האם יוצאים ידי חובה במצת ביכורים, ומדוע ?

ב] האם מותר לפדות מעשר שני טהור או טמא בירושלים, ומדוע ?

ג] האם מותר לאונן לאכול ביכורים ?

ד] ממתי מביאים ביכורים ועד מתי ?

ה] האם יוצאים ידי חובה במצה שנאפתה מקמח שנחלט במים, או בגלוסקה גדולה ?

א] הדין: אין יוצאים. שנאמר "בכל מושבותיכם", למעט ביכורים שנאכלים רק בירושלים. קושיא: והרי לר' עקיבא יוצאים במצת מעשר שני אף שנאכלת רק בירושלים. תירוץ: מעשר שני נלמד מיתור המילה "מצות".

[ועדיף לרבות מעשר שני מביכורים, כיון שלאחר פדיון הוא מותר בכל מושבות].
- ר' עקיבא סבר בתחילה שהטעם משום שמצה הוקשה למרוו, ומרוו אינו בביכורים.

ב] טהור: אסור. ואפילו חזר והוציא מירושלים שוב אינו נפדה לאוכלו בחוץ, שמשה שקלטוהו מחיצות ירושלים אסור מדרבנן לחללו.
טמא: פודהו אפילו בירושלים, הואיל ואינו ראוי לאכילה בתורת מעשר שני.

ג] ר' שמעון ור"י הגלילי: מותר. שכן התורה קראה לביכורים "תרומה", ותרומה מותרת לאונן [שנאמר "זר לא יאכל", זר אסור לאכול אבל אונן מותר].

חכמים: אסור. שנאמר "לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דגנך וגו' ותרומת ידך", תרומת יד זו ביכורים [שנאמר "הטנא מידך"].
הרי שהקיש הכתוב ביכורים למעשר שני, ומעשר שני אסור לאונן.

ד] משבועות עד סוכות: מביאים וקוראים עליהם את פרשת הביכורים.
מלאחר סוכות עד חנוכה: מביאים אך אין קוראים, לפי שאין זה זמן שמחה.

ה] אין יוצאים בהן, לפי שאינן לחם עוני. אך אין צריך לאכול פת קיבר דוקא.